

Riksdagen
Uppteckningar
vid EU-nämndens sammanträden
2015/16:26

SVERIGES
RIKSDAG

Fredagen den 12 februari

§ 1 Information om informationssäkerhet

EU-nämnden behandlade under denna paragraf frågor om it- och informationssäkerhet.

Inga uppteckningar gjordes.

§ 2 Allmänna frågor

Utrikesminister Margot Wallström

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 18 januari 2016

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 16 februari 2016

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar utrikesministern och medarbetare välkomna hit. Vi har en återrapport från mötet den 18 januari. Finns det någonting utrikesministern skulle vilja säga om det?

Anf. 2 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Nej.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Då går vi vidare. Det finns inga övriga frågor, såvitt jag vet. Har utrikesministern någonting?

Anf. 4 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Nej.

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Då går vi vidare till punkt 5, Resolutioner, beslut och yttranden antagna av Europaparlamentet. Finns det några kommentarer kring dessa?

Anf. 6 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Nej.

Anf. 7 ORDFÖRANDEN:

Då går vi vidare till dagordningspunkt 6, Uppföljning av Europeiska rådet.

Anf. 8 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Det är en informationspunkt från det nederländska ordförandeskapet. Det är en ren informationspunkt. Vi har ingen ytterligare information om den frågan.

Anf. 9 ORDFÖRANDEN:

Tack så mycket för informationen!

Då går vi vidare till dagordningspunkt 7, Förberedelser inför Europeiska rådet den 18–19 februari 2016.

Anf. 10 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Ordförande och ledamöter! Europeiska rådet äger rum den 18–19 februari. Huvudfrågan är Storbritanniens reformagenda. Som ni vet har nu Europeiska rådets ordförande Donald Tusk presenterat ett utkast till

överenskommelse som i stort sett täcker de områden där Storbritannien har velat se reformer – ekonomisk styrning, konkurrenskraft, institutionella frågor och välfärd och fri rörlighet.

Regeringens utgångspunkt, som vi har gett uttryck för vid flera tillfällen, också här i nämnden, är att Storbritannien ska förbli medlem i EU. Vi kommer att vara konstruktiva för att uppnå en överenskommelse som är tillräcklig för premiärminister Cameron och som samtidigt värnar de europeiska kärnvärdena.

Inför diskussionerna i Europeiska rådet förbereds den här frågan i den så kallade sherpakretsen. Den förväntas inte att i substans diskuteras vid allmänna rådets möte nästa vecka.

De konkreta förslag som Europeiska rådet ska ta ställning till presenteras faktiskt först på onsdag kväll. Statsministern kommer att återkomma till den frågan i detalj vid samrådet inför mötet med Europeiska rådet nästa vecka, så ni får tillfälle att också fråga statsministern om de sakfrågorna.

Migration är den andra frågan på dagordningen. Stats- och regeringscheferna ska följa upp de riktlinjer som man kom överens om i december för att möta migrationskrisen. Det handlar bland annat om åtgärder för att få kontroll över situationen med flyktingströmmarna, humanitärt stöd till Syrien och grannländerna, bevakning av utvecklingen längs västra Balkan-rutten, genomförande av handlingsplanen mellan EU och Turkiet, upprätthållande av Schengensamarbetet och upprättande av mottagningscenter i Italien och Grekland.

Regeringen tycker att det är viktigt att medlemsländerna solidariskt genomför de beslut som har tagits för att gemensamt lösa den här krisen. Det är därför bra att utkastet redogör för vad som behöver göras på kort sikt.

Regeringen saknar dock en hänvisning till genomförandet av de beslut som tagits gällande intern omfördelning av asylsökande. Det saknas också en utblick mot Europeiska rådet i mars och behovet av att göra framsteg när det gäller att skapa en långsiktigt hållbar migrations- och flyktingpolitik, inklusive ett fungerande omfördelningssystem.

Avslutningsvis: På dagordningen för Europeiska rådet finns också en rekommendation till euroområdet som en del av den europeiska terminen 2016. Det har också diskuterats och varit uppe i EU-nämnden vid flera tillfällen. Regeringen stöder det, och det är i enlighet med processen inom den europeiska terminen.

Anf. 11 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Tack, ministern, för föredragningen! Jag tänker på migration. Det har varit diskussion om att man ska göra om hela Dublinprocessen. Kommer det upp någonting om den frågan i nästa vecka kan det vara bra att vi förbereder oss för det.

Sedan undrar jag över Frontexfrågan. Kommer den också upp på rådet?

Anf. 12 JENS HOLM (V):

Jag undrar också om Frontexfrågan. Man ska upprätta super-Frontex, helt enkelt, en gemensam europeisk gräns- och kustbevakningsmyndighet. Det har vi från Vänsterpartiet tidigare markerat vår tydliga skepsis mot. Men det vore bra om ministern kunde berätta lite mer om det.

Sedan gäller det Storbritannien. Om jag förstod ministern rätt är det på onsdag kväll som Tusk och EU kommer att redovisa sina konkreta och exakta förslag i fråga om vad Storbritannien ska få för erbjudande från EU. Då undrar jag: Vad spelar Sverige in i det sammanhanget? Man kan ju se vad Cameron vill. Jag respekterar att man folkomröstar i Storbritannien. Jag tycker att det är bra att man kanske gör det då och då. Men det som man vill från regeringen Camerons sida handlar om ganska grova inskränkningar när det gäller friheten för människor som inte är födda i Storbritannien. På arbetsmarknaden är det inte heller bra förslag. Jag undrar vad svenska regeringen anser om de här förslagen.

Anf. 13 ESKIL ERLANDSSON (C):

Herr ordförande! Tack för föredragningen! Jag ska i det här inlägget bara uppehålla mig vid brexitfrågan, eftersom jag tycker att den är viktig vid det här mötet. Först ska jag säga att jag tror att vi är överens om vikten av att Storbritannien stannar i Europeiska unionen. Men jag har några funderingar.

Jag tycker att det är viktigt att påpeka att det är EU-domstolens rättighet och skyldighet att uttolka fördraget. I rättsstaten måste det vara domstol som avgör och tolkar lagar och direktiv men också fördrag som sluts mellan, i det här fallet, enskilda nationalstater. I de koncept eller utkast till slutsatser som jag har fått del av kan man tolka det som att det är någon annan som gör uttolkningen, och det tycker jag inte att vi på något sätt ska understödja utan i stället motarbeta.

Jag har en annan fundering. Som jag läser det utkast jag har sett kan det tolkas som att man preventivt kan stoppa människor från att komma in på ett lands territorium. Ska så vara fallet måste det följa rättsstatens principer och de mänskliga rättigheter som vi säger oss ha i vår union. I annat fall måste vi, tycker jag, se till att få en förändring i den delen så att man inte på alltför lösa boliner kan stoppa människor från att komma in i ett land.

Anf. 14 KARIN ENSTRÖM (M):

Ordförande! Jag vill också koncentrera mig på Storbritannien och EU:s gemensamma framtid. För oss är det en ödesfråga. Det handlar inte om detaljer – oj, hur skulle det bli om unionen blev lite mindre? Konsekvenserna, om Storbritannien skulle välja att lämna EU, kan vi inte överblicka. Det skulle vara oerhört negativt.

Min uppmaning/fråga handlar snarare om att vi i Sverige ska göra allt som står i vår makt för att se till att Storbritannien kan stanna kvar. Vi kan inte styra över de brittiska valjarna men däremot se till att det blir ett resultat som gör att man kan komma vidare i folkomröstningsfrågan och som ökar chanserna för att Storbritanniens folk till slut ska bestämma sig för att stanna kvar.

Det är mer en fråga och en uppmaning. Vad kan Sverige göra fram till och med Europeiska rådet? Det handlar om att driva på och se på de frågetecken som finns och de tveksamheter som finns. Vi är medvetna om att det inte är helt oproblematiskt. Men man kan ställa det mot konsekvenserna av brexit. Det ska mycket till för att de problemen ska ses som oöverstigliga. Hur kan man då arbeta för att se till att länder som tycker ungefär som Sverige också ska acceptera den här lösningen?

Anf. 15 TINA ACKETOFT (L):

Jag hade egentligen inte tänkt säga något, för jag trodde att den här punkten skulle återkomma senare.

Som liberal värnar jag ju EU in i döden, och naturligtvis är Storbritannien fantastiskt viktigt som partner. Men det här får inte vara början på ett strömhopp där land efter land kan avsäga sig den fria rörligheten.

Jag utgår från och vädjar till alla ansvariga ministrar att Sverige har en fast hållning i diskussionen när det gäller betydelsen av den fria rörligheten för att vi ska ha en europeisk union. Naturligtvis inser jag att Storbritannien sitter med ess på hand i och med att ingen av oss vill att de ska lämna EU. Men den diskussionen, den punkten, är ändå den absolut viktigaste. Alla vi som är like-minded måste hjälpas åt att föra den diskussionen högst upp på agendan hela tiden.

Anf. 16 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Tack så mycket för de här frågorna, som alla är relevanta! Det är viktiga poänger som ni har.

Jag vill till att börja med återvända till det som ska diskuteras här i dag och till det som kommer upp på onsdag och framöver.

Frontexfrågan kommer att behandlas av RIF-rådet. Den frågan kommer alltså inte upp nu på Europeiska rådet. Där utgår jag från att EU-nämnden får en chans att tala med ansvariga ministrar om de förslagen i detalj.

Migration kommer i mars, så där kommer först förslag från kommissionen och sedan en möjlighet att återkomma om detaljer i frågan om migration.

När det gäller brexit och Storbritanniens roll skulle jag gärna vilja lämna ordet till dig, Hans. Du har hittills beledsagat statsministern i alla de diskussionerna. Du kanske också kan säga något om vad vår roll har varit. Jag kompletterar gärna med hur vi har diskuterat det i FAC, men du kan ju beskriva inifrån hur diskussionerna har gått och vad Sveriges roll har varit.

Anf. 17 Statssekreterare HANS DAHLGREN:

Ja, jag har deltagit i de så kallade sherpamötena i Bryssel som utrikesministern hänvisade till, både i går och i förra veckan, som företrädare för de stats- och regeringschefer som ska mötas i Bryssel nästa vecka på ett toppmöte för att diskutera den här frågan.

Den svenska inriktningen har varit att vi vill att Storbritannien ska vara kvar i EU. Vi har ett mycket starkt intresse av det. Storbritannien är en mycket viktig medlemsstat. Vi har många sammanfallande åsikter

med Storbritannien. Jag tror att vi är det medlemsland som röstar som Storbritannien i flest antal frågor – eller tvärtom: Storbritannien är det land som röstar flest gånger med Sverige.

Men detta måste naturligtvis ske med full respekt för de grundläggande värden på vilka unionen är byggd. Där finns naturligtvis den fria rörligheten som ett fundament.

I den diskussion som förevar i går och i förra veckan har jag på Sveriges vägnar framfört att vi tycker att det är problematiskt med nödbromsen som är föreslagen. Om man måste tillgripa en sådan nödbroms för att alla medlemsländer därmed ska kunna vara överens om att hjälpa Storbritannien att vara kvar i EU måste den vara utformad så proportionellt som möjligt mot de omständigheter som finns, så tidsbegränsat som möjligt och så begränsat i omfattning som möjligt. Det är rätt strama villkor.

Jag tror, för att hänvisa till Eskil Erlandssons fråga, att det är viktigt att man är stram också i förhållande till domstolen, inte minst tidsmässigt. Jag tror att inte att domstolen skulle gilla ett lagförslag som kommer från kommissionen och antas av rådet och parlamentet som för mycket lång tid – och sedan kanske förlängt i två långa perioder – etablerar en nödbroms. Gör den så kort som möjligt! Det är i alla fall kommissionens rekommendation – att göra undantaget så kort som möjligt för att inte riskera att beslutet faller i domstolen.

Anf. 18 ORDFÖRANDEN:

Vill utrikesministern tillägga någonting?

Anf. 19 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Nej, det är ju de synpunkter som vi har haft när vi ibland har berört den här frågan i utrikesministerkretsen. Jag har gett uttryck för precis samma sak. Vi önskar förstås att se Storbritannien kvar som EU-medlem. Men vi måste titta noga på det som är våra grundläggande värderingar och våra system och strukturer för att genomföra den här politiken.

Vi ser inga större problem med de övriga förslagen. Grovt sett tycker vi inte att det är någonting som skulle medföra stora problem för oss. Men det här området bör man se till att omgärda med den här typen av begränsningar eller regler som gör att det inte spårar ur.

Anf. 20 ORDFÖRANDEN:

Då finner jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 8, Förberedelser inför Europeiska rådet den 17–18 mars 2016.

Anf. 21 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

På mötet ska dagordningen för marsmötet i Europeiska rådet presenteras. Det är fortfarande tidigt i processen. Som vanligt återkommer regeringen vid samråden inför möten i allmänna rådet och Europeiska rådet i mars om regeringens ståndpunkter i sak.

Den preliminära dagordningen för marsmötet innehåller två punkter: migration och den europeiska terminen inklusive tillväxtfrågor. I dagsläget är det oklart om dagordningen kommer att innehålla några andra frågor.

Vi väntar oss en framåtblickande diskussion vad gäller den framtida flykting- och migrationspolitiken.

Vad gäller den europeiska terminen och tillväxtfrågorna väntas rådet diskutera prioriteringarna för 2016 års europeiska termin och genomförande av de landsspecifika rekommendationerna.

Det holländska ordförandeskapet väntas också rapportera om framsteg vad gäller åtgärder för att stärka den inre marknaden.

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen och går vidare till dagordningspunkt 9, en favorit i repris: Interinstitutionellt avtal om bättre lagstiftning.

Anf. 23 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Ordföranden och jag känner samma entusiasm inför frågan om det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning. Det ska diskuteras vid allmänna rådets möte. Ni borde vara välbekanta med frågan vid det här laget.

I december beslöt rådet att godkänna avtalstexten som institutionerna informellt har enats om. Avtalet kommer att behöva godkännas formellt efter det att Europaparlamentet har fattat sitt beslut. I nästa vecka ska ordförandeskapet redovisa läget vad gäller avtalet.

I avtalet hänvisas till att institutionerna ska arbeta vidare med två frågor med ambitionen att nå särskilda överenskommelser. Den första är icke-bindande kriterier för när man ska använda delegerade akter och när det ska vara genomförandeakter. Den andra är att upprätta ett register över läget i pågående medbeslutandeförhandlingar.

Kommissionen kommer också att informera om genomförandet av arbetsprogrammet för 2015 och 2016. Jag tycker att det är positivt att det finns en strukturerad process för arbetsprogrammet – det är alltid positivt med större öppenhet – och att institutionerna får möjlighet att diskutera det innan det antas samt att det nu också följs upp i rådet på regelbunden basis.

Anf. 24 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Tack, statsrådet, för entusiasmen! Från vår sida är vi tyvärr inte riktigt lika entusiastiska.

Vi vill återigen framföra att ett avtal som ger fortsatt utrymme för hemliga överläggningar är helt oacceptabelt.

När det gäller trilogerna var de i fördraget tänkta som en sista utväg om parterna inte kunde enas. Nu avgörs nästan alla lagstiftningsfrågor direkt genom triloger. Demokratisk insyn saknas fullständigt.

Vi anser att regeringen ska verka för full öppenhet i trilogerna. Det gäller offentliga dagordningar, deltagarlistor, kallelser och stenografiska uppteckningar.

Därmed vill vi anmäla avvikande mening i förhållande till regeringen eftersom vi anser att det som finns på bordet inte är tillfredsställande i detta hänseende.

Anf. 25 ORDFÖRANDEN:

Jag förstår fullständigt din frustration, Pavel Gamov. Jag och regeringen har jobbat med exakt samma målsättningar. Det är bara det att i dag är det i princip totalt oreglerat och helt hemligt, så det här är i alla fall ett steg på rätt väg.

Anf. 26 JENS HOLM (V):

Jag tycker att det är bra att frågan om delegerade akter och genomförandeakter kommer upp. De akterna innebär i praktiken att kommissionen ensam kan ändra lagstiftningen.

Ofta brukar man säga att det här bara handlar om småsaker på jordbruksområdet och sådant. Men vi vet ju att djävulen finns i detaljerna. Ibland kan det vara ganska omfattande ändringar som görs.

Jag tycker att en grundläggande demokratisk hållning borde vara att man ska vara extremt restriktiv med delegerade akter och genomförandeakter ifall de ska finnas över huvud taget. Jag undrar om den svenska regeringen spelar in att man ska vara ytterst restriktiv med det här och om den har lyft fram den frågan.

Anf. 27 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Vår utgångspunkt är nog gemensam när det gäller att verka för större öppenhet och insyn. Det här är ju processer som har varit oerhört slutna och otillgängliga för medborgarna, så det här är viktiga steg i rätt riktning.

Från regeringens sida fortsätter vi att verka för att det ska vara större öppenhet. Sedan måste vi alltid bedöma när vi behöver kompromissa och om vi kommer att se att det här ändå för frågan framåt. Men vi har som utgångspunkt att vi ska öppna upp i allt högre grad.

Delegerade akter är alltid en avvägning. Skapar vi bara mer byråkrati, eller är det verklig öppenhet och insyn som betyder någonting ur demokratisk synvinkel? Jag menar att man ständigt måste bedöma vad det är som verkligen bidrar – inte bara till att vi får mer byråkrati eller processer att hantera utan till riktig, värdefull insyn och öppenhet. Det är vår utgångspunkt från regeringens sida.

Det här har ju förhandlats under lång tid, och vi står nu redo att ta nästa steg. Det tycker vi är värdefullt, om än inte tillräckligt. Jag kan bara hålla med om era poänger här. Men jag tycker att det är en styrka att vi har samma syn på detta – att vi ska flytta oss i riktning mot mer öppenhet och insyn.

Anf. 28 ORDFÖRANDEN:

Då finner jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning, med en avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna.

Då går vi vidare till dagordningspunkten Övriga frågor. Finns det några övriga frågor på GAC som utrikesministern vill ta upp?

Anf. 29 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Ja, på initiativ av Bulgarien har det tillkommit en övrig fråga.

2015/16:26

12 februari

Det handlar om problem relaterade till den fortsatta blockaden av gränskontrollen mellan Bulgarien och Grekland. Det är grekiska bönder som har protesterat. Den 3 februari underrättade Bulgariens utrikesminister kommissionen officiellt om den här situationen och uppmanade kommissionen att vidta åtgärder för att lösa problemet så snabbt som möjligt.

På allmänna rådet den 16 februari vill Bulgarien informera ministrarna om den senaste utvecklingen och få information från kommissionen om vilka åtgärder som har vidtagits. Det är den fråga som i så fall kommer upp under övriga frågor.

Anf. 30 ORDFÖRANDEN:

I den röda mappen med hemliga papper framför er ligger tre A-punkter som är under pågående skriftligt samråd. Att ha dem här var ett bra sätt att få ut informationen till er. Tänk på att tre av dokumenten berör skriftliga samråd som pågår, och dessa avslutas kl. 14. Ni kan ta en titt på de handlingarna också.

§ 3 Utrikes frågor

Utrikesminister Margot Wallström

**Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor
den 18 januari 2016**

**Återrapport från informellt ministermöte den 5–6 februari 2016
(Gymnich)**

**Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
utrikes frågor den 15 februari 2016**

Anf. 31 ORDFÖRANDEN:

Finns det någon muntlig återrapport utöver det vi har fått från mötet den 18 januari, och finns det något att säga om det informella mötet den 5–6 februari?

Anf. 32 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Det finns inget att återrapportera i övrigt. Jag tänkte bara berätta om lunchen med Jordaniens utrikesminister den 18 januari. Vi pratade förstås mest om flyktingsituationen. Utrikesminister Judeh informerade om Jordaniens arbete med att integrera syriska flyktingar och framhöll det som framgångsrikt. Han förde också fram att det bara är 9 procent av flyktingarna som bor i läger.

I förberedelserna inför Londonkonferensen den 4 februari hade Jordanien utvecklat en strategi för utbildning och ekonomisk utveckling för flyktingarna, kallad Jordan Compact. Från EU:s sida konstaterade vi att Jordaniens behov var en prioritet inför Londonkonferensen.

Nasser Judeh framhöll frågor om religiös extremism och terrorism och talade mycket om att detta måste bekämpas i grunden. Han menade att militära insatser var nödvändiga för att bekämpa Daish och al-Qaida. Han nämnde betydelsen av multilaterala ansträngningar för att lösa konflikter i regionen. Han nämnde också att det var med stor oro som de såg den växande spänningen mellan Iran och Saudiarabien, och han ansåg att det var viktigt att inte låta det påverka Syrienförhandlingarna.

Vi har alla välkomnat Jordan Compact, som vi tycker är en bra approach där man ser på hur man kan förbättra situationen för flyktingarna, särskilt med tanke på att man vill erbjuda utbildning för barnen och tänka i termer av att få flyktingar i jobb och integrera dem i samhället i större grad. Vi tycker att fler länder förmodligen kan använda sig av den modellen. Även om det är ett första försök och inte alls perfekt på något sätt är det rätt inställning.

Judeh var kanske inte optimistisk, för han såg också vilken påfrestning detta är för Jordanien, men han menade att de än så länge har lyckats med att låta människor få jobba och med att ta hand om flyktingarna på ett i hans tycke värdigt sätt.

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Det var mycket imponerande att bara 9 procent är i läger.

Anf. 34 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Jag tackar för föredragningen. Återrapporten knyter an till det vi diskuterade inför mötet, och jag har några frågor som uppföljning.

Den första frågan gäller om utrikesministern uttalade sig. Det verkar ha varit en ganska animerad diskussion om MEPP, det vill säga Israel–Palestina-förhandlingarna eller uttalandet om Mellanöstern. Uttalade sig utrikesministern i frågan? Jag kan inte hitta att Sverige har sagt något, men det kanske Sverige har.

Den andra frågan gäller de kristnas situation. Den har diskuterats, särskilt i går i kammaren då det var en diskussion om fredade zoner för till exempel assyrer och syrianer och hur vi ska skydda de kristna i denna allvarliga situation, eftersom punkten Irak var uppe. Nämnde utrikesministern något om det?

Den tredje frågan gäller att irakiska Kurdistan ofta glöms bort när det gäller bistånd. Vi pratar om bistånd till Turkiet, Jordanien och Libanon men glömmer bort att det finns en stor flyktingsituation även i irakiska Kurdistan. De vill också ha bistånd men finns aldrig med i handlingarna.

Den fjärde och sista frågan gäller att jag också tog upp frågan om att kristna och kurder skulle involveras i fredssamtalen. Finns det något att säga om hur diskussionen gick kring detta?

Anf. 35 JULIA KRONLID (SD):

Jag tackar utrikesministern för informationen. Som utrikesministern sa är det viktigt att stödja Jordanien. Sa den jordanska utrikesministern något mer konkret utifrån sitt perspektiv om hur vi bäst kan stödja dem, via bistånd eller annat stöd till Jordanien i deras mottagande av flyktingar?

Innebär det program som nämndes, Jordan Compact, att syriska flyktingar får arbetstillstånd, eller är det något slags mellanväg? Hur har de löst detta? Det är intressant om de har en lösning som även skulle kunna fungera i till exempel Libanon.

Anf. 36 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Det som Judeh nämnde om Jordan Compact var att flyktingarna kan ta jobb – man har ingen gräns där. De flyter in i samhället och kan ta jobb som vem som helst. Samtidigt måste det till speciella insatser för att till exempel nå ut till barnen med utbildning. Det är en av de största påfrestningarna.

Det finns inga detaljer, utan det är mer ett synsätt som etableras i Jordan Compact och en plan för hur man ska hantera framför allt om det blir en ännu större inströmning av människor, för också Jordaniens system anses vara på bristningsgränsen. Det är samma sak som Turkiet säger: Hur ska vi kunna ordna allt praktiskt så småningom när det är en så stor tillströmning av nya människor? Judeh menade att man inte gör någon skillnad, utan de kan söka sig ut på arbetsmarknaden och hitta jobb. Det är en större utmaning med barnens skolundervisning.

Förlåt, Julia Kronlid, hur löd din första fråga?

Anf. 37 JULIA KRONLID (SD):

Sas det något om hur vi på bästa sätt kan stödja Jordanien via bistånd?

Anf. 38 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Det är klart att Jordanien på samma sätt som Libanon önskar att de skulle kunna få liknande stöd som Turkiet. De tycker att det vi gör bilateralt och hur EU hjälper till och stöttar är oerhört viktigt. Den här typen av möten är värdefulla. Det är framför allt humanitärt stöd vi går in med, men detta kommer att bli allt viktigare. Jag tror att Libanon kommer att kräva att vi engagerar oss på samma sätt.

Med Turkiet finns redan en EU-närmandeprocess med medlemskap i utsikt. Den har sitt eget spår och sina egna procedurer och är lite speciell jämfört med hur vi jobbar med länder som Jordanien och Libanon, men det är klart att de önskar mer stöd.

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Anf. 39 ORDFÖRANDEN:

Detta är ett tydligt exempel på morgonens tema om hur olika länder arbetar för att påverka varandra. Vi började dagen här i nämnden med en genomgång om informationssäkerhet.

Anf. 40 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Har utrikesministern inget svar på de andra tre frågorna?

Anf. 41 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

När det gäller Irak har det inte funnits någon diskussion om fredade zoner. Det finns inte på dagordningen på det sättet eftersom ingen tror att det är realistiskt att kunna åstadkomma detta. Hur mycket man än önskar det kommer det att kräva att ett antal länder garanterar säkerheten för människor i en fredad zon.

Hur mycket sympati man än kan ha för idén innebär det som sagt väldigt mycket praktiskt, och det innebär att FN entydigt måste ställa upp för att garantera en sådan lösning. Det finns inte på dagordningen just nu när vi diskuterar situationen i Syrien och Irak.

Vilka var de andra frågorna?

Anf. 42 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

De gällde bistånd i Kurdistan och kristna och kurder i fredssamtal.

Anf. 43 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

När det gäller fredssamtalen är det oppositionen själv som utser delegater. Det har funnits i våra och andras önskemål att man måste se till att de är väl representerade och att man också hittar till exempel kurder i samtalen.

Där finns en process för att utse vilka som ska representera opposi-

tionen. Det vi har bidragit med i det här fallet är framför allt att se till att kvinnor får en röst, men det är för att komplettera det formella. Nu finns också kurder i delegationen. Vi har dock framför allt sett till att kvinnor ska få en plattform och möjligheter att föra fram sina synpunkter.

Anf. 44 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen. Jag vill påpeka att dagordningspunkten om Libyen har strukits, huvudsakligen på grund av att det inte har hänt så mycket nytt som man kanske hade hoppats. Dessutom har Syrien lagts till på dagordningen. Vi kommer till det så småningom, men vi börjar med dagordningspunkt 3, Republiken Moldavien.

Anf. 45 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Ordförande! Rådet ska diskutera hur EU bäst kan stödja reformer och stabilitet i Moldavien mot bakgrund av att där råder både en politisk och en ekonomisk kris. Landet är i en mycket allvarlig situation.

Regeringen ser med oro på hur de upprepade regeringskriserna har lett till att reformtaket i landet har avstannat. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<De återkommande demonstrationerna i Chişinău är ett tecken på att befolkningens tålmod både när det gäller reformer och korruption håller på att tryta.

Vi tycker att det är av yttersta vikt att Moldavien återupptar reformarbetet inom ramen för associeringsavtalet. Det rör framför allt att bekämpa korruptionen, reformera rättsväsendet och åklagarmyndigheten, avpolitisera den politiska förvaltningen, genomföra reformer av bankväsendet och utreda förskingring av statliga medel. Som ni vet finns ett uppmärksammat fall där mycket pengar har förskingrats.

Regeringen avser att verka för fortsatt stöd till Moldaviens EU-närmande, men vi menar att stödet måste villkoras mycket tydligare. Vi tycker att EU:s stöd ska göras avhängigt av konkreta reformresultat snarare än politiska löften.

Regeringen förordar att tydliga krav med uppföljningsbara mål ska ställas på Moldavien och att vi ska säga att vi inte tar ställning för den ena eller andra sidan utan bara för reformer. Det är detta vi ska kontrollera och följa upp från EU:s håll. Det är så vi kommer att argumentera.

Anf. 46 KARIN ENSTRÖM (M):

Jag tackar för ett tydligt budskap, som jag hoppas kan gå till Moldavien. Det är verkligen besvärligt på alla sätt. Som om deras egna interna problem inte vore nog har de ett stort tryck från Ryssland med hela problematiken kring Transnistrien. Möjligheterna för deras befolkning att välja väg eller inriktning påverkas av hela denna situation.

Samtidigt kan vi inte låta det gå och inte markera att man inte kan föra den här typen av politik. Det är det som nu visar sig i befolkningens frustration och demonstrationer.

Det gäller att vara så tydlig som möjligt och verkligen understryka vikten av de här mätbara kraven. Visar de resultat i form av reformer – inte bara säger bra saker – ska det löna sig. De kan inte återigen bara låta

ganska trevliga och säga: Vi förstår problemet och ska försöka göra något åt det.

Anf. 47 JULIA KRONLID (SD):

Herr ordförande! Jag avser inte att lämna någon avvikande mening, utan detta är en synpunkt från vår sida.

Vad som händer nu i Moldavien tycker jag är ett tecken på något som vi har påtalat många gånger. Det handlar om vikten av att påpeka att länder ska ta sitt ansvar och göra viktiga reformer, bland annat för att stärka rättsväsendet och bekämpa korruption, innan man från EU:s sida ingår avtal och avger löften.

Jag är mycket positiv till att regeringen uttrycker att man ska se konkreta reformresultat snarare än politiska löften. Jag hoppas att detta kommer att vara en liten läxa för framtiden, så att man har den inställningen även i fortsättningen, när vi ska hantera nya länder till EU, och inte tar politiska löften som något som kommer att implementeras. Vi vill se konkreta bevis först.

För Moldaviens chans till ekonomisk utveckling är det mycket viktigt med tillgång till den fria marknaden. Där ställer vi oss mycket positiva. De ska givetvis uppfylla nödvändiga krav, men det är en mycket svår situation som de står inför. Jag var med på en talmanslunch med Moldaviens talman, som berättade att de inte kan exportera något vin eller några produkter alls till Ryssland. Jag tycker att detta nästan är ett prioriterat område, om de ska ha någon chans till ekonomisk utveckling.

Anf. 48 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Tack för synpunkterna, som jag bara kan hålla med om. Från svensk sida har vi i hög grad engagerat oss i Moldaviens reformansträngningar och försökt hjälpa dem. Vi har också genomfört besök på hög nivå till Moldavien.

EU har vid det här laget ganska lång erfarenhet av att också ställa krav, så det brukar inte vara kravlöst. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Till det ni redan har sagt, som jag inte har några invändningar mot – jag tror tvärtom att vi har samma syn på detta – vill jag lägga att det är viktigt med kommunikationen och att EU, framför allt till unga människor i Moldavien och till dem som representerar civilsamhället och alternativa vägar framåt, markerar att vi inte är lierade med etablissemangen och makten utan att detta är våra krav för att Moldavien ska kunna närma sig EU.

Vi behöver sköta en kommunikationsinsats som är viktig. Just nu skyller alla på EU. Det är lätt att EU blir syndabocken i de här sammanhangen eller att det upplevs som att vi är lierade med makten helt och hållet. Vi måste betona de konkreta resultat som vi vill se.

Anf. 49 ORDFÖRANDEN:

Då finner jag att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går till dagordningspunkt 4, Vitryssland.

Detta kan man säga är en kontroversiell eller svår fråga. Rådet kommer att diskutera EU:s relationer till Vitryssland. Diskussionen kommer nog att kretsas runt hur vi tar fasta på Vitrysslands ökade intresse av närmare relationer med EU och hur vi ska förmå landet att ta steg i positiv riktning när det gäller demokrati och mänskliga rättigheter. Rådsslutsatser förutses som bland annat redovisar vad rådet har kommit fram till avseende frågan om fortsatta sanktioner men också hur EU:s bredare relation till Vitryssland ska kopplas till den fortsatta utvecklingen på MR- och demokratiområdet.

Regeringen är oroad över den bristande respekten för demokrati och mänskliga rättigheter i Vitryssland. Vi beklagar att genomförandet av höstens presidentval inte levde upp till internationell standard. Sedan dess har vi sett en praktiskt taget total avsaknad av konkreta förbättringar.

Vi är eniga inom EU om att frigivandet av återstående politiska fångar i augusti 2015 var ett viktigt steg från Vitrysslands sida. Det var dessutom i linje med vad EU hade krävt under lång tid och var i hög grad kopplat till sanktionerna – det ska man också ha klart för sig. Att Vitryssland nu har signalerat att man är intresserad av en dialog med EU om att utveckla en närmare relation med EU är också positivt.

Vi har också sett en delvis ny attityd från Vitrysslands sida och en beredskap för att diskutera konkreta MR-frågor med EU. Man har vidare sagt att man är beredd att genomföra insatser på vissa särskilda områden, med en speciell tidsplan. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Under mer än tio år har de här sanktionerna helt präglat EU:s Vitrysslandspolitik. Sanktionerna har fyllt en viktig funktion, men de måste vara en av flera delar i en relation med Vitryssland, på samma sätt som vi säger det gentemot Ukraina och Ryssland. Sanktioner kan inte vara politiken i sig, utan de är en del av en politik eller en strategi.

Detta måste bli tydligare för Vitryssland och för det vitryska folket, liksom vilka fördelar det går att få med en närmare relation till EU, hur demokratiska reformer kan åstadkomma detta och att EU är genuint intresserat av sådana relationer.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

EU:s sanktioner är som ni vet tidsbegränsade. Ett enhälligt beslut i rådet om förlängning behövs för att de inte ska löpa ut. Den överenskommen som vi ser ut att få enighet om den här gången innebär att de sanktioner som är i kraft i dag förlängs med ett år, medan de sanktioner som har varit suspenderade sedan i oktober löper ut. Sverige hade önskat ett annat utfall i den delen. Men samtidigt är det viktigt att vi kan undvika att man helt avvecklar sanktionsregimen. Det finns ju ett antal länder som driver den politiken också.

Sverige har också lyckats driva igenom att de MR- och demokrati-krav som tidigare var kopplade till sanktionerna ska förbli en viktig del av vår politik gentemot Vitryssland. Den måste vara att en närmare relation är möjlig och önskvärd men att processen blir stegvis och villkorad och att vi fortlöpande kommer att utvärdera utvecklingen i Vitryssland.

Vi fortsätter så att säga att hålla tummen i ögat på Vitryssland. På utrikesrådet kommer vi att understryka det. Detta är också vad vi vet att flera vitryska intressegrupper och oppositionsgrupper har önskat se från EU:s sida.

Jag vill också gärna ange vilka krav vi tycker att man kan ställa. Vi ser att det kan handla om att man ska implementera ODIHR:s rekommendationer efter valet, att man ska återupprätta medborgerliga och politiska rättigheter hos tidigare politiska fångar och att man ska införa ett moratorium för dödsstraffets tillämpning som ett första steg mot avskaffande. Vi tycker att man ska ha respekt för förenings- och församlingsfrihet, vilket inkluderar registrering av partier och organisationer. Vi pratar om vikten av civilsamhällets involvering också i policyutveckling, om att man ska ta bort hinder för fria och oberoende mediers möjligheter att verka och om respekt för rättigheter hos personer som tillhör nationella minoriteter. Slutligen handlar det om att följa FN-rekommendationer och samarbeta med specialrapportören för MR i Vitryssland.

Civilsamhället lyfts tydligt fram i de rådsslutsatser som har föreslagits. Det är en viktig punkt i relationen med civilsamhället.

Som ni förstår finns det ett par ytterligheter representerade i rådet: de som tycker att man ska behålla sanktionerna helt och hållet och de som tycker att man ska ta bort dem helt och hållet. Sedan finns en sorts mellanväg, där vi säger att vi accepterar att man tar bort det som vi så tydligt hade kopplat till frigivandet av politiska fångar men behåller sanktionerna i övrigt och kopplar dem till ett större politiskt program som blir konkret och där man tydligt anger en väg framåt också för relationen med Vitryssland och vad vi förväntar oss av dem.

Anf. 51 TINA ACKETOFT (L):

Vitryssland är tyvärr en sorglig stående punkt på agendan. Liberalerna har tidigare lämnat in avvikande meningar, för vi tyckte inte att sanktionerna skulle hävas, och vi tycker fortfarande inte att man ska göra det.

När man tittar på hela texten: Det enda positiva i den är att Vitryssland nu är intresserad av en dialog med EU. Det är väl jättefint, men i övrigt finns det ingen som helst lättnad när det gäller mänskliga rättigheter och yttrande- och tryckfrihet, utan det är fortfarande exakt samma mentalitet inom landet.

Jag förstår precis vad utrikesministern säger, att vi inte kommer att nå fram till ytterligare sanktioner utan att vi snarare kommer att se till att bevara det som bevaras kan.

Jag lämnar naturligtvis inte någon avvikande mening. Men vi vill åter understryka att det var vansinne att lyfta sanktionerna, och vi utgår från att Sverige stenhårt står för hela den lista med frågor som utrikesministern nu lyfte upp och som borde ha ingått i kriterierna för att vi över huvud taget skulle ha lyft några sanktioner från början.

Anf. 52 JENS HOLM (V):

Jag vill helt och hållet instämma med Tina Acketoft. Jag undrar också: Är de sanktioner som förlängs vapenembargot och restriktiva

åtgärder mot fyra personer? Man blir lite nyfiken på vilka dessa fyra personer är. Kan de inte resa in i EU-området? Är detta de restriktiva åtgärderna?

2015/16:26
12 februari

Vi fokuserar på sanktioner, och det är helt rätt. Men det kanske finns andra åtgärder som man kan vidta för att sätta press på regimen. Det görs säkert. Det borde finnas fler vägar att gå än bara genom sanktioner.

Anf. 53 KARIN ENSTRÖM (M):

Jag instämmer också i de båda tidigare talarna. Vi vet att Vitryssland, liksom de andra länderna längs med Rysslands gräns, står mellan ett hårt tryck från Ryssland och ett mer vänligt erbjudande och, kanske, vänligare krav från EU. Det måste alltid vara med i bedömningen. Sedan spelar naturligtvis andra intressen in från medlemsländer som vill handla och normalisera processen, kanske med både Vitryssland och Ryssland.

Det som inte får ske är att Vitryssland fortsätter med vad de i alla fall hittills har gjort, det vill säga några förändringar inför val för att det ska se bra ut, och sedan återgår allt till det vanliga.

Jag vill bara understryka vikten av de här kraven. Det är bra exempel på krav. Jag vill också höra – och hoppas få kvitto från utrikesministern på det – att Sverige tydligt driver den här frågan öppet också på själva rådsmötet, även om vi vet att det inte kommer att bli någon förlängning av sanktionerna, eftersom det räcker med att det finns en som inte vill det.

Vi inser att resultatet inte kommer att bli vad vi vill, men det gäller att vi driver frågorna ändå in i kaklet, om man får använda det uttrycket, så att det inte råder någon som helst tvekan, vare sig utåt eller inåt, om att vi skulle vilja ha de här sanktionerna på plats även i fortsättningen.

Anf. 54 PYRY NIEMI (S):

Ordförande! Jag noterar med stor glädje att vi har tummen i ögat på Vitryssland, som utrikesministern sa. Det är jättebra, för Lukasjenko är ju en januspersonlighet: å ena sidan, å andra sidan. Han väljer sina ord så att det passar honom och hans egna syften.

Jag har också förstått att vår ambassad jobbar hårt både med de politiska organisationerna och med civilsamhället i Vitryssland för att få igång en bra dialog och kanske också förbereda inför vad som komma skall framöver. Förhoppningsvis blir det förändringar i Vitryssland, även om jag är skeptisk.

Jag delar den uppfattning som Karin Enström och de andra har om att det händer saker temporärt men sedan tas ett steg tillbaka.

Det är därför ytterst angeläget – jag noterar utrikesministerns starka vilja i frågan – att vi verkligen har tummen i ögat på dem och också i EU-kretsen markerar att vi verkligen vill behålla dessa sanktioner. Jag vet att det är regeringens uppfattning.

Det gäller att hela tiden vara ett steg före och säga: Ni andra like-minded-länder som står bakom detta, häng på oss för vi tycker att detta är angeläget.

De andra länder som nu viker ned sig lite grann – det tycker jag är trist, och det finns till och med ett ganska stort land som viker ned sig i

denna fråga – ska veta att detta kostar. Det kostar att vika ned sig i denna fråga. Det gäller att vara ett solidariskt EU i dessa frågor för att kunna få fart på Vitryssland. Vi kommer inte att komma dithän om inte EU står enat i denna fråga.

Jag välkomnar därför verkligen regeringens starka vilja att hålla ett hårt tryck men också ha en öppen dialog internt i landet för att få igång andra demokratiska processer.

Anf. 55 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Det är en markering att vi är många som uttalar oss i denna fråga. Vi tycker att den är viktig.

Kristdemokraterna ser fortfarande en mycket stor oro över situationen när det gäller mänskliga rättigheter.

Jag uppfattade att suspenderingen i oktober var specifikt knuten till frigivningen av politiska fångar. Det har vi accepterat.

Jag delar utrikesministerns syn på att det måste finnas villkorade krav, eftersom vi vill se en förändring och en utveckling. Under punkt 7 i utkastet till rådsslutsatser tycker jag att det är mycket svagt skrivet. Där står det: The Council will continue to follow closely the situation in this regard –

alltså när man har talat om olika krav. Man kanske ska uppfatta det som starkt, men det känns som att det är ganska klen.

Kommer detta verkligen att bevakas, och finns det annars en möjlighet att vi kan återuppta andra restriktiva åtgärder?

Anf. 56 JULIA KRONLID (SD):

Vi tycker också att det är viktigt att regeringen är tydlig med att sanktionerna ska finnas kvar, oavsett hur chanserna ser ut att det kommer att bli så.

Jag har en fråga: Finns det alltså länder som även kan tänka sig att släppa vapenembargot? Och måste det vara enighet för att detta ska fortsätta?

Det är viktigt att regeringen är mycket tydlig. Det stöder vi fullt ut. Men jag har synpunkten att ingenting över huvud taget borde ha suspenderats.

Vi anser att detta ska fortsätta, och där ska regeringen vara mycket tydlig. Det finns ett stort stöd för det.

Anf. 57 ORDFÖRANDEN:

För att spara tid men för att det ska finnas med i protokollet har Eskil Erlandsson och jag enats om att jag ska säga att Centerpartiet och Miljöpartiet uttrycker exakt samma riktning som övriga partier i EU-nämnden.

Anf. 58 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Det är fint, och jag tackar ordföranden för det. Jag tackar för stödet för vår linje. Låt mig ändå förklara att Sverige har varit mycket tydligt, både i Minsk och i Bryssel, om att vi vill se en förlängning av hela sanktionsregimen. Vår inställning har inte gått spårlöst förbi.

Det är helt riktigt att det räcker att en medlemsstat inte vill förlänga sanktionerna så faller hela sanktionsmekanismen.

Detta kommer att leda till en diskussion igen om sanktioner. Hur effektiva är de? Hur ska de utformas? Hur ska vi bedöma om de har haft verkan? Vi har fört samma diskussion gentemot både Ryssland och Ukraina. Vi har sagt att EU måste ha en politik som är större än bara en sanktionsregim. Det bör helst vara del av ett strategiskt närmande till ett land eller en strategisk relation till ett visst land för att man också ska kunna kontrollera om detta verkligen har någon verkan. Man kan säga att de sanktioner som vi har haft mot Vitryssland inte har haft särskilt stor verkan.

Det som blir kvar handlar om att det är fyra personer som är ansvariga för ouppklarade politiska försvinnanden under 90-talet, och de omfattas av reseförbud men också av att deras tillgångar har frysts. Det handlar också om vapenembargot som vi ville behålla.

Men principdiskussionen om hur man ska bedöma sanktioner kommer förmodligen också upp. Samtidigt kan vi inte veta exakt när de får en verkan. Det kan bli en ny politisk eller ekonomisk situation i ett land. Då plötsligt slår denna effekt till på ett sätt som verkligen kan tippa över i en viss riktning. Det är också viktigt att våga vara uthållig i vissa fall.

Men politiskt är utmaningen precis den som jag beskrev. Här finns två läger, där det ena säger: Vi gör oss av med alltihop. Vi signalerar nu till Vitryssland att det som de har gjort är bra och att vi vill öppna för en relation och ta bort alla sanktioner.

Sedan finns det ett annat läger som vill behålla allt. Men sedan finns det någon sorts tredje väg framåt där man säger att vi i alla fall ska behålla både en kärna av sanktioner och möjligheten att engagera oss på ett större sätt och vara så tydliga som anges på denna lista.

Det är förstås ett diplomatiskt språk, Désirée Pethrus. Men det finns också en referens till rådsslutsatserna från 2012, och där anges kraven. Det är också ett viktigt steg.

Jag tackar för uppbackningen och kan säga att det här finns en stor politisk enighet i Sverige i synen på detta. Det betyder mycket att ha med sig det.

Anf. 59 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går vidare till punkt 5, Klimatdiplomati.

Anf. 60 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Ordförande! Den här punkten är uppe på dagordningen eftersom utrikesministrarna har en särskild roll att spela för att driva på implementering av klimatavtalet. Att stärka och samordna diplomatiska insatser är centralt för det.

Nu ska rådsslutsatser om klimatdiplomati antas. Syftet är att ge en inriktning för både EU och medlemsländerna hur vi ska fortsätta påverkansarbetet under 2016 som uppföljning till klimatkonferensen.

Vi välkomnar förstås från regeringens sida initiativet att vi ska fortsätta koordinera och stärka både EU:s och medlemsländernas arbete för att få en ambitiös implementering. Vi tycker alla att COP 21 kan betraktas som en milstolpe i detta globala klimatarbete. Klimatdiplomati och externt påverkansarbete är viktiga verktyg för att behålla politiskt fokus på denna fråga.

Vi tycker att man ska prioritera de mest relevanta målgrupperna och forum för påverkansarbete. Det inkluderar en god dialog med nyckelländer som USA, Kina och Indien men också med de minst utvecklade länderna som små östater och Afrika.

Regeringen har i rådsslutsatserna fått genomslag för skrivningar om stöd till utvecklingsländernas klimatarbete, vikten av kvinnors deltagande för hållbar utveckling och att finansiella flöden måste vara i linje med en koldioxidsnål klimatrezilient ekonomi.

Regeringen verkar också för att implementeringen av Parisavtalet och implementeringen av Agenda 2030 ska ses som ömsesidigt stödjande. Hållbar utveckling kan vi nämligen inte uppnå utan att klimatfrågan hanteras, och klimatfrågan är en mycket central del av den nya agendan för hållbar utveckling.

Detta är vår position när det gäller denna fråga.

Anf. 61 JENS HOLM (V):

Det är jättebra att man lyfter fram detta initiativ. Jag tycker också att Sverige har fått in bra och viktiga element, inte minst kvinnors engagemang och hur klimatförändringarna påverkar utvecklingsländer.

Vid ett tidigare EU-nämndsmöte anmälde vi avvikande mening när det gäller detta för att vi tyckte att det var lite för utslästat. Nu ser det bättre ut. Vid det tillfället hade vi också ett förslag om energidiplomati, vilket var ett papper som såg helt annorlunda ut än det som vi ser här. Därför tycker jag att detta låter bra.

Anf. 62 JOHAN HULTBERG (M):

Herr ordförande! Jag tackar ministern för redogörelsen. Även jag tycker att detta förslag till slutsatser har blivit bättre. Men jag vill bara understryka att det är viktigt att Sverige driver på i de frågor som ministern nämnde. Men det absolut viktigaste är egentligen att bara fokusera på att avtalet i Paris ska undertecknas och ratificeras. Det måste vara fokus, snarare än att vidga diskussionen till nya frågeställningar.

Parisavtalet var ett jätteviktigt framsteg. Men det har inte trätt i kraft än. Därför är det mycket viktigt att driva på för detta. Därför vill jag understryka att det absolut viktigaste för utrikesministern och hennes kollegor är att säkerställa att inte minst nyckelländer som USA och andra gör detta för att avtalet i Paris ska få betydelse i praktiken.

Anf. 63 JULIA KRONLID (SD):

Jag vill också framhålla att det är mycket viktigt med påtryckningar på stora och viktiga länder som USA, Kina, Indien och även Brasilien.

När det gäller investerade medel för klimatförbättringar tycker vi att det är viktigt att man prioriterar satsningar på en hållbar utveckling i utvecklingsländer.

2015/16:26
12 februari

Anf. 64 ORDFÖRANDEN:

Personligen är jag också glad över att man gör kopplingen mellan klimatpolitik och övriga politikområden, eftersom jag tror att social hållbarhet till stor del hänger ihop med miljömässig hållbarhet. Utan det ena underminerar man det andra. Det är viktigt att vi jobbar vidare med det. Det är också stabiliserande globalt sett. Det är därför mycket positivt att vi kan gå vidare med detta.

Vill utrikesministern kommentera något av det som har sagts?

Anf. 65 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Nej, jag vill bara tacka för dessa åsikter. Det är helt riktigt att man först och främst börjar med att man undertecknar och ratificerar. Det får vi inte glömma bort. Det andra tycker jag är stöd för vår hållning. Jag är glad för det.

Anf. 66 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Punkt 6, Libyen, utgår. Vi går vidare till den nya punkten 7, Syrien.

Vi har diskuterat frågan ett stort antal gånger. Vi fokuserar därför på det som är på agendan just nu, konferensen och så vidare.

Anf. 67 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Jag kommer inte att föredra bakgrunden, eftersom jag vet att ni är väl insatta i denna fråga. Nu kommer det förstås att bli en diskussion om den senaste utvecklingen, inklusive det politiska spåret och den humanitära situationen. Sedan ska rådet också följa upp mötet i den internationella stödgruppen i München i går. Jag såg att Mogherini satt med vid bordet när man meddelade att man på nytt har en överenskommelse om ett omedelbart tillträde till belägrade områden och ett tillfälligt eldupphör om en vecka.

Man sammanträdde sju timmar i München i denna International Syria Support Group på ministernivå. Kerry och Lavrov ledde förhandlingarna, och man gjorde en deklaration. Man bekräftade säkerhetsrådsresolutionen 2254, och man meddelade att man samtidigt ska ge tillträde för humanitära hjälpsändningar. Det ska börja innevarande vecka. Man har också redogjort för vilka belägrade områden som man ska nå ut till. Man har en task force under ledning av Jan Egeland. De ISSG-länder som har inflytande på parterna på marken ska mötas i Genève redan i dag och ska vara beredda att hantera problem med genomförandet som rapporteras av FN.

Man har ett landsomfattande tillfälligt eldupphör – det heter cessation of hostilities – som ska inledas inom en vecka efter konsultationer med och bekräftelse av oppositionen och regimen. Där har man en task force, också under ledning av FN, USA och Ryssland som co-chairs. Där ska man definiera områden som hålls av Daish, al-Nusra och andra grupper

som har identifierats som terroristgrupper. Man ska i denna grupp också hantera brott mot vapenvilan.

ISSG-medlemmarna tog också på sig att trycka på för en omedelbar och betydande reducering av våldet. Det är det viktigaste. Kerry var mycket tydlig med detta. Han kritiserade Lavrov, trots att han fanns vid hans sida, för de ryska insatserna på sistone som har handlat om att angripa oppositionsgrupperna.

Man får ändå lov att säga att detta är viktiga framsteg som kanske kan erbjuda lite hopp för alla oss som oroar oss mycket över vad som nu sker, inte minst runt Aleppo.

Kerry meddelade också att den här gruppen ska utökas med Japan, Australien och Nederländerna. Man vill få med fler länder.

Låt oss se. Detta är en överenskommelse om vad man redan har kommit överens om men hittills inte respekterat. Det som tillförs är en mekanism för att kontrollera att man lever upp till åtagandena. Vi får hoppas att det verkligen blir så. Det är många som är lite cyniska i sin bedömning av om detta ska hålla. Men det börjar också kosta mycket för alla inblandade länder.

Detta kommer förstås att vara huvudämnet även på FAC.

Vi fortsätter med den politik som jag redovisat här tidigare. Vi bidrar i både det politiska och det humanitära spåret och med de insatser som vi gör också militärt.

Anf. 68 ORDFÖRANDEN:

Inte heller EU har ju varit någon ljusbringare på sistone i att upprätthålla ingångna avtal. Jag tänker till exempel på omfördelningen. Vi lovar men gör inte vad vi säger.

Anf. 69 ESKIL ERLANDSSON (C):

Herr ordförande! Tack, utrikesministern, för redovisningen!

Jag har ett litet försynt medskick. Jag tror att i det lilla ljus som vi möjligen ser nu kan det vara viktigt för EU att se till att alla icke terrorstämplade organisationer blir en del av de diskussioner och förhandlingar som är nu, så att man inte exkluderar icke terrorstämplade organisationer från att medverka i den fredsprocess som vi ju alla vill uppnå. Då kanske något av det viktigaste som EU kan bidra med är att alla inkluderas i processen.

Anf. 70 JENS HOLM (V):

Det finns förstås mycket att säga i den här frågan.

Det som jag saknar är Turkiets roll. Den har vi pratat om mycket, men nu känns den lite frånvarande. Jag tycker att det är märkligt utifrån perspektivet att EU nu har gått in med ett miljardstöd till Turkiet – även Sverige anslår 700 miljoner kronor – samtidigt som det finns tiotusentals människor längs Turkiets södra kust som har flytt från bombningarna i Aleppo och är i akut behov av hjälp. De måste förstås få komma över gränsen. Samtidigt har vi Turkiets militära offensiv mot kurdiska grupper och även civilbefolkning i sydöstra Turkiet.

Det är så mycket med Turkiet. Jag tycker att det är konstigt att Turkiet inte är en egen punkt på dagordningen. Det förefaller som att EU inte ställer några större krav på Turkiet i det här skedet, eller jag kanske har fel.

Det vore bra att veta vad Sverige spelar in.

Anf. 71 JULIA KRONLID (SD):

Jag har flera gånger, även i utrikesutskottet, framfört vikten av att alla inkluderas, dock givetvis inte organisationer som är terrorstämplade. Då tänker jag på kurder och kristna.

Ska det bli en hållbar lösning för alla i landet måste även minoriteter vara inkluderade. Jag har förståelse för att det är komplicerat och kanske inte alltid möjligt. Men jag vill ändå ha något slags försäkran om att regeringen driver och uttalar detta tydligt när det här diskuteras, så att det inte bara är ett muntligt löfte vi får här som sedan stannar på vägen, utan att det faktiskt uttalas ett stöd för kurder och kristna i fredsförhandlingarna. Det är viktigt, och jag vill ha en försäkran om det. Det påverkar om jag har en avvikande mening eller bara ett medskick.

Anf. 72 KARIN ENSTRÖM (M):

Vad blir EU:s roll i detta, och vad kan EU:s medlemsstater göra? Vi har synpunkter och ställer krav på Ryssland, till exempel, men det har ju hittills inte givit några större resultat. Det som medlemsstaterna däremot kan göra är väl att uppmana till att de utlovade pengarna vid förra veckans Syrienkonferens verkligen utbetalas. Vi har sett tidigare att man lovar och det ser jättebra ut, men sedan kommer inte pengarna. Vi måste verkligen uppmana till att det man har lovat blir verklighet. EU kan då också se till att biståndsorganisationerna inte bara får pengarna utan också stöd i sin verksamhet. Då får vi sätta vårt hopp till att det här tillträdet verkligen kommer att genomföras så fort som möjligt.

Anf. 73 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Tack så mycket för synpunkterna! Den första handlar om hur man får en bred, inkluderande fredsprocess. Vi fortsätter att verka för att samtliga delar av det syriska samhället ska inkluderas både i den politiska processen och i samtalen om Syriens framtid. Därför har vi välkomnat att kristna och kurdiska representanter ingår i oppositionens High Negotiations Committee. De har i uppdrag att utse en förhandlingsdelegation, och det är förstås de som ska göra det i första hand. Det är de som själva ska besluta om vilka som ska finnas med.

För oss är det viktigt att minoriteter finns representerade, och det kommer vi förstås att följa mycket noga.

Detta med Turkiets roll är riktigt, och det är egentligen konstigt att Turkiet inte finns på vår dagordning som en punkt. Jag utgår från att Federica Mogherini i sin inledning kommer att rapportera om vad som har hänt på sistone. Det måste också komma upp under den här punkten, och det utgår jag från att det gör. Det kommer dessutom att diskuteras på Europeiska rådet framöver. Detta kommer vi inte ifrån. Vi måste prata om Turkiets roll i allt det här.

Det är också viktigt att säga att man ska realisera alla dessa löften som utställts, inte minst under Londonkonferensen. Det är mycket pengar, historiskt mycket pengar, men det handlar ju också om att de ska utbetalas. Tidigare har inte mer än 60 procent av medlen utbetalats. Därför är det humanitära tillträde som finns i uppgörelsen otroligt viktigt. Det är så vi också kan mobilisera internationellt stöd.

Jag tar med mig alla era synpunkter. Det beror lite grann på hur diskussionen går under de här punkterna, men det är definitivt den svenska ståndpunkten och regeringens ståndpunkt att se till att det blir en inkluderande fredsprocess och att vi diskuterar hur Turkiet ska hanteras framöver. Vi hade en lång interpellationsdebatt i går med många deltagande om just detta. Det är en jätteviktig fråga.

Anf. 74 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Slutligen frågar jag utrikesministern om det finns någon övrig fråga på dagordningen som kommer att tas upp.

Anf. 75 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Nej, vi har ingen övrig fråga än så länge.

Anf. 76 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar så mycket för samrådet och önskar lycka till.

Innan vi går vidare vill jag berätta att tålmodigt sittande bakom oss, utan att vara närvarande vid bordet i dag, har vi en ny ledamot, Lars-Axel Nordell från Kristdemokraterna. Välkommen till EU-nämnden!

§ 4 Jordbruk och fiske

Statsrådet Sven-Erik Bucht

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 14–15 december 2015

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 15 februari 2016

Anf. 77 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar landsbygdsministern välkommen.

Finns det någon återrapport från mötet den 14–15 december utöver den skriftliga som vi har fått?

Anf. 78 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Nej, och den skriftliga återrapporten har delats ut.

Anf. 79 ORDFÖRANDEN:

Då går vi vidare till dagordningspunkten 4 om förordning om hållbar förvaltning av externa fiskeflottor.

Anf. 80 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Herr ordförande! Förslaget från kommissionen omfattar all fiskeverksamhet som bedrivs av unionsfartyg utanför unionens vatten. Dessa kan således omfattas av ett tillträdesavtal eller ett direkttillstånd från tredjeland och eller verka inom ramen för den regionala fiskeriförvaltningsorganisationen eller reglerna för det fria havet.

Förordningen omfattar också fartyg från tredjeland som bedriver verksamhet i unionens vatten. Syftet är att tillhandahålla ett särskilt rättsligt ramverk för alla externa fiskeaktiviteter.

Regeringen välkomnar det nya förslaget, som är mer långtgående än den nu gällande förordningen från 2008. Det nya förslaget omfattar även reglering av EU-fartygsfiske som inte faller inom ramen för partnerskapsavtal om hållbart fiske. Detta utgör en väsentlig skillnad gentemot gällande förordning, som endast anger att medlemsstaterna ska sträva efter att erhålla information om eventuella avtal om fiske mellan sina medborgare och tredjeland.

Förslaget är ett viktigt led i bekämpandet av illegala fiskeaktiviteter som är ett hot mot våra fiskebestånd. Det är viktigt för gemenskapens trovärdighet att vi fortsätter ställa höga krav på våra egna fartyg som bedriver fiske utanför gemenskapens vatten.

Kommissionen kommer på rådsmötet att göra en presentation av förslaget och ge medlemsstaterna möjlighet att lämna synpunkter på förordningen. På rådsmötet i april är det planerat att det ska beslutas om en allmän inriktning i denna förordning.

Anf. 81 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Vi från Sverigedemokraterna har fortfarande i princip ingenting emot byte av fiskerättigheter med stater utan Europeiska

unionen, till exempel Island och Norge. Dock motsätter vi oss fortfarande att EU använder den gemensamma budgeten för att köpa fiskerättigheter av stater utanför unionen. Vi menar att svenska skattepengar inte ska gå till att stödja till exempel det portugisiska fisket utanför Marocko eller Västsahara.

Vidare anser vi att det är beklämmande att EU inte på ett tydligare sätt diskuterar frågan angående Marockos ockupation av Västsahara och deras försäljning av fiskerättigheter som inte ens tillhör dem. Inga fartyg flaggade i en medlemsstat ska få fiska på ockuperat vatten, menar vi. Detta borde finnas med i det här förslaget. Att regeringen inte bryr sig om den här frågan har vi förstått vid det här laget, men vi från Sverigedemokraterna kommer inte att släppa den.

I övrigt ifrågasätter vi de så kallade förenklingarna, huruvida de faktiskt kommer att vara förenklingar. Troligtvis kommer de dessvärre enkom att öka den redan enorma EU-byråkratin.

Därmed anmäler vi avvikande mening i det här ärendet.

Anf. 82 JESPER SKALBERG KARLSSON (M):

Herr ordförande! Tack så mycket för statsrådets föredragning!

Som vi sa på miljö- och jordbruksutskottets möte i går är det här en välkommen inriktning. Det är bra att man tar fasta på problemen med omflaggning, och det är välkommet att det blir en skärpning för tredje-länders fiskare som driver verksamhet i unionens vatten.

Jag vill fråga om det just nu är statsrådets bedömning att det här kommer att täppa till alla kryphål eller om vi får anledning att återkomma längre fram. Det kanske är svårt att svara på, men det skulle vara kul att höra de tankarna.

Anf. 83 JENS HOLM (V):

Jag tycker också att det här är steg i rätt riktning. Det är inte nu som man fattar beslut om de här förslagen, utan nu är det diskussion och information. Det är ett väldigt bra tillfälle för Sverige att spela in förslag så att det blir ett robust system.

Jag utgår från och tycker också att Sverige ska säga att det register som ska byggas upp måste vara som en offentlig databas, där organisationer, allmänheten, journalister och andra ska kunna ta del av vilka företag det är som fiskar var, hur mycket och på vilket sätt. Alla de uppgifterna måste finnas där, och de ska vara öppna för alla.

I EU-sammanhang säger man ofta att detta är företagshemligheter, men jag kan inte se att det ska vara det. När det dessutom är flottor som ibland får stora subventioner från EU:s skattebetalare borde vi kunna kräva denna offentlighet.

Tror ministern att det kommer att bli så, och kommer Sverige att verka för det?

Så till frågan om utflaggning och omflaggning. Det kan gälla europeiska fiskeflottor som tidigare har haft andra nationers flagg men nu åter vill bli europeiska fiskeflottor och få del av stora subventioner. Vi måste ställa stora krav på dessa flottor och granska vad de bedriver för verksamhet så att vi inte helt plötsligt legaliserar tidigare illegal verksamhet.

Jag tror att det finns en viss förbättringspotential här som Sverige skulle kunna spela in när ministrarna träffas i Bryssel.

2015/16:26
12 februari

Anf. 84 LARS-AXEL NORDELL (KD):

Jag tackar för föredragningen. Det flesta tycker att det är viktigt att vi hittar bra system för att reglera detta. Det får inte vara vilda västern, utan det måste finnas ordentliga överenskommelser som innebär att man känner trygghet.

Det finns dock en oro för att det leder till ökad administration och att det blir knöligt, svårt och kostsamt.

Kommer vi att kunna verka för att hitta ett bra system? Det handlar om registret, som Jens Holm sa borde vara ganska okomplicerat, omflaggningen och så vidare. Hur ser möjligheten ut att hitta ett system som alla känner trygghet i men där det inte blir stora administrativa pålagor?

Anf. 85 ORDFÖRANDEN:

Jag har min egen lilla nisch i sammanhanget eftersom jag var ansvarig för EU:s regler för skrotning av fartyg. När fartyg kommer från tredjeland och angör europeiska hamnar ska de betala skrotningspremier.

Jag hoppas att det inte finns några kryphål här. De som inte sköter detta ska inte få bidrag, stöd eller andra förmåner. Hela politiken för hur vi hanterar utländska fartyg som kommer till europeiska hamnar måste ju hänga ihop.

Anf. 86 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Det är omöjligt att säga om någon kommer att hitta ett kryphål, men tanken med regleringen är ju att det ska bli ordning och reda. Det är ambitionen. När det har trätt i kraft måste vi givetvis följa upp att det inte blir några kryphål.

Den offentliga databasen, registret, som Jens Holm tog upp kommer att vara öppen för allmänheten. Det gör att fler kommer att känna till exakt hur det är. Det minskar också risken för kryphål.

Regleringen kommer att gälla oberoende av flagg, apropå detta med utflaggning.

Jag ser det som ett rejält steg framåt. När vi har följt upp det får vi se om det är tillräckligt.

Anf. 87 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning men med en avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Ordförandeskapets arbetsprogram.

Anf. 88 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Som brukligt kommer det nederländska ordförandeskapet att vid detta första rådsmöte informera om sina prioriteringar under våren.

På jordbrukssidan är det framför allt översynen av den ekologiska förordningen som kommer att vara den tunga förhandlingsfrågan. Därutöver kommer förenkling och situationen på marknaden att vara i fokus.

På djur- och livsmedelssidan är antimikrobiell resistens något som ordförandeskapet tidigare har aviserat som en viktig prioritering. Det gäller även frågan om matsvinn.

På lagstiftningssidan kommer arbetet med förslaget om veterinära läkemedel och läkemedel i foder att fortsätta. Detsamma gäller offentlig kontroll.

Vad gäller fiskefrågorna kommer arbetet att fokuseras på den interinstitutionella överenskommelsen rörande en flerårig plan för vissa bestånd i Östersjön. Ordförandeskapet kommer även att fortsätta förhandlingarna om förslaget för djuphavsfiske.

Anf. 89 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Jag tackar statsrådet.

Hur ser regeringen på den utstakade linjen? Finns det några farhågor för att detta kan leda till ett försämrat djurskydd för Sverige? Vi har ju ett starkt och robust djurskydd i vårt land, vilket många andra länder i unionen inte har.

Är tanken att det ska bli nya grundnivåer eller tak? Hur kan vårt eget djurskydd komma att påverkas av det som tas upp i programmet? Det vore intressant att höra ministrernas tankar och synpunkter.

Anf. 90 JOHAN HULTBERG (M):

Herr ordförande! Jag tycker att arbetsprogrammet som Nederländerna har presenterat är tämligen bra. Jag tror att ministern och regeringen är av samma uppfattning.

Moderaterna tycker att det är särskilt välkommet att arbetet med regelförenklingar fortsätter. Det är viktigt för att stärka det svenska och europeiska jordbrukets konkurrenskraft.

Förslagspaketet rörande de veterinärmedicinska läkemedlen är viktigt, inte minst de frågor som är kopplade till läkemedel i foder.

Hur ser ministern på förutsättningarna att komma framåt i det arbetet?

Det är ju viktigt att vi kan minska inte minst användningen av antibiotika inom unionen. Sverige har kommit långt, men så ser det tyvärr inte ut i alla europeiska medlemsländer.

Min andra fråga är: Saknar ministern något i arbetsprogrammet som är viktigt ur ett svenskt perspektiv?

Anf. 91 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Vad beträffar risken för ett försämrat djurskydd gäller nog det omvända. Initiativet som Sverige, Tyskland, Danmark och Nederländerna har tagit handlar om att förbättra djurskyddet i hela unionen. Detta kommer vi till i nästa dagordningspunkt.

Vad gäller förenklingar är det en viktig punkt som är prioriterad av Sverige. Den är också högt prioriterad av kommissionär Phil Hogan, vilket är positivt. Det gör att denna fråga är lättare att driva framåt.

Sverige har under lång tid haft en tydlig ståndpunkt vad gäller veterinärmedicin och läkemedel i foder. Vi kommer att driva dessa frågor stenhårt, och fler och fler länder inser allvaret med att till exempel använda antibiotika i preventivt syfte i foder.

En prioriterad fråga för Sverige under lång tid har varit just antibiotika. Frågan står högt också på ordförandeskapets dagordning, och jag tror att den kommer att ta ett steg framåt under detta ordförandeskap. Nederländerna har ju gjort framsteg på detta område.

Tyvärr har vi även länder som går bakåt. Jag såg i ny statistik att antibiotikaanvändningen ökar i Cypern och Spanien.

På svenskt initiativ kommer dessa frågor också in i TTIP-förhandlingarna. Det blir intressant att se vad det leder till.

Anf. 92 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen och går vidare till dagordningspunkt 6, Djurskydd – vägen framåt.

Anf. 93 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Ordförande! Som ni säkert känner till har Sverige sedan början av 2015 ett samarbete om djurskydd inom EU med Danmark, Nederländerna och Tyskland.

I april förra året ordnade den dåvarande danska jordbruksministern en konferens om grisvälfärd. I samband med den undertecknade jag och mina ministerkollegor en gemensam deklaration som syftar till att öka djurskyddsnivån för gris inom EU.

I samband med konferensen aviserades att vi också avser att lämna ett förslag till kommissionen om inrättande av en EU-plattform för djurskydd. Den kommer att sätta fokus på frågan och bidra till ökad medvetenhet bland olika aktörer i samhället.

Min och mina ministerkollegors gemensamma bedömning är att en plattform kommer att underlätta för alla berörda parter att mötas och utbyta erfarenheter och bästa praxis om praktiskt djurskydd och ta del av aktuell forskning. Initiativ som tas, vare sig det är lokalt, regionalt, nationellt eller inom EU, kommer lättare att få spridning och kunna inspirera andra. Jag är säker på att berörda parter kommer att stimuleras till partnerskap och olika samarbeten.

Sammantaget finns det med en plattform goda möjligheter att stärka djurskyddet inom EU.

I januari i år skickades ett förslag från oss fyra ministrar till kommissionen. Det nederländska ordförandeskapet har tagit upp frågan på dagordningen på ministerrådet. Där kommer förslaget till plattform att presenteras, och övriga medlemsstater och kommissionen får tillfälle att lämna synpunkter. Efter det hoppas vi att det inte dröjer länge innan kommissionen tar nästa steg så att en djurskyddsplattform inom EU blir verklighet.

Anf. 94 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Jag tackar statsrådet.

Jag var måhända lite ivrig och gick händelserna i förväg på föregående dagordningspunkt, men djur- och livsmedelsfrågor nämndes även där.

Vad beträffar statsrådets kommentar till min fråga är det lugnande att det tycks röra sig om en grundnivå och på intet sätt ett tak.

Sverige har som sagt ett starkt och robust djurskydd, vilket är bra och något vi ska vara stolta över. Samtidigt ger det oss de facto sämre konkurrensförutsättningar. Därför är det välkommet med en ambitionshöjning i hela unionen på detta område.

Herr ordförande! Det var glädjande att få detta besked från regeringen.

Anf. 95 JESPER SKALBERG KARLSSON (M):

Ordförande! Jag tackar statsrådet för föredragningen.

Det här är ett vällovligt initiativ, och vi är på väg åt rätt håll. Det är tydligt att djurskyddet i Europa generellt måste höjas. Vad gäller de parter som är med är de väl utvalda.

På sätt och vis är det tråkigt att detta inte har någon rättslig status. Problemet med sanktioner mot dem som inte följer reglerna fortsätter att finnas, men för det finns andra forum.

Min fråga gäller förebilden för plattformen. Det står att det är EU:s plattform för kost, fysisk aktivitet och hälsa. Hur välfungerande är den?

Anf. 96 JENS HOLM (V):

Jag tycker att det är ett bra initiativ. Men det får inte ersätta lagstiftningsarbetet, för att anknyta till tidigare talare. Till syvende och sist är det viktigaste för djurens skull vilka lagar vi stiftar i våra medlemsländer och på EU-nivå och efterlevandet av lagstiftningen.

Vi vet att det i flera EU-länder bryts mot många direktiv och förordningar på djurskyddsområdet. Det är egentligen min enda synpunkt här. Man får inte tro att en EU-plattform kan ersätta skarp lagstiftning. Det måste vara två spår som man går framåt med hela tiden.

Anf. 97 ESKIL ERLANDSSON (C):

Herr ordförande! I det här sammanhanget vill jag fylla på lite med vad Jesper Skalberg Karlsson frågade om.

Det finns väl en möjlighet att kombinera arbetet med den översyn av EU:s jordbrukspolitik som sker parallellt, kan vi påstå, genom att införa sanktionsmöjligheten mot länder som inte implementerar överenskomna lagstiftningar i den gemensamma jordbrukspolitiken i sitt nationella regelverk, så att det kostar något att inte genomföra det vi kommit överens om i Europeiska unionen.

Det är den fråga som jag tycker har irriterat oss och mig mest genom alla år. Vi kommer överens om saker och ting, och sedan händer det ingenting hos en del. Det ger ibland en ekonomisk fördel för de företagare som är i de länderna. Nu pågår två processer samtidigt. Det vore något för Sverige att föra fram i diskussionerna om båda dessa saker.

Anf. 98 ORDFÖRANDEN:

Också jag delar Eskil Erlandssons åsikt. Det finns ganska bra regler för hur grisar ska ha det i EU i dag. De ska ha material som de kan bearbeta. Det duger inte att hänga in ett traktordäck i en stålkedja och tro att man har löst nivån på djurskydd. Det är viktigt att vi ser till att länder följer reglerna.

Det är förbjudet att kupera svansen, och ändå är det vissa länder som gör det i nästan samtliga fall. Där måste kommissionen ta ansvaret och bötfälla de länderna. Jag hoppas att en del av programmet också gäller implementeringen och ställer hårdare krav på kommissionen.

Jag skulle nog också vilja reagera lite grann på vad Pavel Gamov sa tidigare om konkurrenskraft. Sverige kan aldrig konkurrera med rumänska markpriser, bulgariska löner eller foderkostnader i Grekland. Vi kan aldrig bli billigast. Vi kan avreglera allting, men vi kan ändå aldrig bli billigast. Vår konkurrenskraft är snarare att få betalt för det djurskydd vi håller på med och få en internationell bild av det djurskydd vi håller på med.

Samma sak är det med EU. EU kan aldrig ha billigaste foderkostnader, markpriser och löner. EU:s enda reella chans att vinna detta är att höja standarden globalt, och för Sveriges del standarden i EU, och få betalt för det djurskydd vi genomför. Ibland är djurskydd direkt ekonomiskt lönsamt på grund av förbättrad hälsa. Jag tror att vi egentligen inte är oöverens i den frågan, men bara så att det är klart.

Anf. 99 LARS-AXEL NORDELL (KD):

Det är naturligtvis en angelägen fråga. Det är spännande att se utvecklingen av EU-plattformen för ökat djurskydd. Samtidigt är den lite inskränkt i och med att det bara ska underlätta kommunikation och utbyte av erfarenheter för bästa praxis mellan berörda parter.

Det som Eskil Erlandsson tar upp om sanktionsmöjligheterna är intressant att föra in i sammanhanget. Då och då får vi rapporter om hur det ser ut i andra länder där man har betett sig på ett annat sätt än vad vi accepterar gentemot djuren.

Det gäller även de djurtransporter som var vanligt förekommande för några år sedan. Det var förfärliga historier. Där visade det sig att det även i vårt land förekom djurtransporter som vi kanske inte riktigt förstod var som de var. Även vi måste se till att våra transporter går till på ett bra sätt.

Jag vill understryka detta. Går det att vässa idén? Går det att få ökad anslutning från fler håll på EU-plattformen när vi samtidigt inför och kombinerar med just sanktionsmöjligheter, och att det också blir lagstiftning som kopplas till detta?

Anf. 100 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Jag vill komma med ett litet förtydligande. Som jag sa tidigare ser vi såklart väldigt positivt på detta. Där tror jag inte att det råder någon oenighet i den här församlingen att det är bra att Sverige har ett starkt djurskydd.

Det jag menade var att det är välkommet från vår sida. Det leder till att man jämnar ut villkoren vad gäller konkurrens. Men det är på intet sätt det enda perspektivet här. Det moraliska är såklart det som står allra högst.

Man ska inte kunna fuska med djurskyddet och komma undan. Det är ett ansvar som hela unionen måste ta. Det är bra att vi nu får en höjd grundnivå i det avseendet.

Anf. 101 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Jag tycker att det som Jens Holm sa var bra. Detta är ingenting som ersätter skarp lagstiftning. Så är det inte. Man får inte se det så. Det är en plattform som sätter fokus på frågorna och som förhoppningsvis gör att fler länder tar frågorna på allvar.

Lagstiftningen är inte tillräckligt skarp. Att sanktioner inte finns är någonting som har påtalats från Sverige under lång tid. Det är oerhört viktigt att de frågorna tas in i diskussionen om nästa CAP och att man redan nu börjar föra den diskussionen.

Vi har en diskussion på nationell nivå om hur vi ska agera i nästa CAP. Jag har tagit upp frågorna också med Phil Hogan. Man måste börja diskutera de frågorna om nästa CAP redan nu. Man kan inte börja göra det året innan, för då blir det inte bra.

Min ambition är att de frågorna ska göras väldigt levande. Avstampet till att kunna föra upp dem till en skarp diskussion kan vara plattformen. Nu kommer den punkten inte som någon övrig fråga – utan den kommer upp på rådsdagordningen som en särskild punkt.

Bara det visar på att man nu tar de frågorna lite mer på allvar. Sverige har hållit på med det sedan 90-talet och påtalat sådana saker. Men jag känner att det nu är fler länder som är på gång i frågorna.

När det gäller plattformen om kost kan jag inte frågorna. Jag har ämnesrådet Lena Odland här som skulle kunna svara på det.

Anf. 102 Ämnesrådet LENA ODLAND:

Plattformen om kost, hälsa och fysisk aktivitet har åtminstone funnits i tiotalet år. Det är ett förslag på en modell som man skulle kunna använda. Såvitt jag vet fungerar den ganska bra. Det bygger på frivilliga initiativ och att man lär av varandra.

De initiativ som tas i den här plattformen handlar inte bara om att utbyta erfarenheter och bästa praxis. Det handlar också om att diskutera hur lagstiftningen genomförs, kontrolleras och implementeras för att få lika villkor på den inre marknaden.

Det är en del av förslaget. I den kortfattade beskrivningen är inte alla delar med. Men ett av förslagen är att plattformen också ska syssla med det. Plockar kommissionen upp ett sådant förslag kan det i förlängningen bli lagstiftning om det.

Jag kan nämna detta med sanktioner. FVO, som är kommissionens kontrollmyndighet inom EU, gör i dagarna, i nästa vecka, ett studiebesök i Sverige för att titta på hur vi klarar att inte svanskupe våra grisar. Med sig har de representanter för fem, sex andra medlemsstater som har problem på området. Jag vet att de också har varit i eller ska åka till Finland.

Det är någonting som rör sig. Det handlar inte bara om kontroll, utan det handlar om att lära av varandra. Hur klarar vi det? Varför klarar inte andra det? Kom hit och titta hur vi gör.

Anf. 103 ORDFÖRANDEN:

En ledtråd kan kanske vara att vi följer lagstiftningen om stimulans för grisar i bättre utsträckning så att de inte behöver bita varandras svansar.

Anf. 104 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Jag ska tillägga en sak som pekar på att man nu tar frågan på allvar. Kommissionen har en vecka efter rådsmötet som vi har på måndagen tillkallat olika aktörer för att diskutera plattformen. Frågan tas verkligen på allvar, som jag noterade.

Det är väldigt bra att vi får Tyskland med i detta. Tyskland är en stark påverkare. Det är givetvis också Nederländerna och Danmark. Men vi ska inte glömma bort att Tysklands storlek gör att frågan får tyngd.

Anf. 105 ORDFÖRANDEN:

Den får också tyngd av att vi inte har någon avvikande mening i nämnden. Det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 7, Internationell handel med jordbruksprodukter.

Anf. 106 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Kommissionen informerar regelbundet jordbruksrådet om läget i internationella handelsförhandlingar. Kommissionen kommer den här gången att informera om bland annat WTO-ministtermötet i Nairobi där det beslutades att exportbidrag för jordbruksprodukter fasas ut i snabbare takt för i-länder, där huvudregeln är att dessa elimineras per den 1 januari i år.

Dock gäller en femårig övergångsperiod för mejeriprodukter, bearbetade livsmedel och griskött för de länder som ger sådana bidrag. Övergångsperioden gäller även för utvecklingsländer. Vidare omfattas vissa bestämmelser om exportfinansieringsprogram, livsmedelsbistånd och exporterande statshandelsföretag för att minska handelsstörningarna av dessa instrument.

I övrigt väntar jag mig att kommissionär Hogan informerar oss om TTIP där nästa förhandlingsrunda äger rum i Bryssel om en dryg vecka. Från svenskt håll väntar vi särskilt på en mer konkret återkoppling från USA vad gäller förslaget att EU och USA ska samarbeta om minskad användning av antibiotika i djurproduktionen. USA har i princip ställt sig positivt men har ännu inte återkommit med några detaljer.

Många andra frihandelsförhandlingar pågår också. Kommissionen satsar också på att minska handelshinder av olika slag. Trots det ryska livsmedelsembargot ökade EU:s livsmedellexport med nästan 6 procent förra året. Kommissionär Hogan besökte denna vecka Colombia och Mexiko för att främja EU-exporten. Här kommer säkert också att avrapporteras från dessa resor.

Anf. 107 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 8, Långsiktig strategi för jordbruksforskning.

Anf. 108 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Herr ordförande! Kommissionen har sedan några år arbetat med att ta fram ett förslag till en långsiktig europeisk strategi för jordbruksforsk-

ning. Förslaget presenterades vid en konferens nyligen i slutet av januari. Det slutliga förslaget beräknas komma nu i april. Strategin är tänkt att ligga till grund för utlysning av forskningsmedel under de tre sista åren av programmet Horisont 2020 samt även vara ett underlag för utformning av nästkommande nionde ramforskningsprogram.

Förslaget har en stor bredd och anknytning till de utmaningar vi står inför som klimatfrågan, mat till en växande befolkning, förhållandet mellan stad och landsbygd, stärkt konkurrenskraft hos det europeiska jordbruket, kopplingar till de nya globala hållbarhetsmålen och mycket mer. Grunden ska vara hållbara produktionsmetoder och resurseffektivitet. Förslaget känns som helhet genomtänkt och möter de framtida utmaningarna.

Även skogens betydelse för att möta de framtida utmaningarna lyfts fram. Skogen räknas till jordbruk i EU:s terminologi, i varje i forsknings-sammanhang. I förslaget till strategi ges även ett antal förslag i forskningsområden. Här anser vi emellertid att skogsfrågorna blivit mer eller mindre osynliga eller i varje fall otydliga.

Det saknas inte ett resonemang i inledningen om jordbruks- och skogsbruksprodukter och behovet av forskningsinsatser. Man lyfter fram betydelsen av det landbaserade produktionssystemet för de kommande utmaningarna. Men det är när man kommer till mer preciserade förslag på forskningsområdet som det blir otydligt vilka förslag som direkt rör skogen. Det saknas direkta förslag om områden som skogsskötsel, produktionsmetoder, träbyggande, skogens roll i klimatarbetet och mycket mer.

Här skulle jag vilja se tydligare skrivningar. Det finns stöd för detta även från andra länder. Jag kommer att fråga kommissionen om och vad man avser att göra för att förtydliga skogens roll i förslaget.

Anf. 109 JOHAN HULTBERG (M):

Tack, ministern, för redogörelsen!

Jag delar uppfattningen om att det är viktigt att lyfta fram de skogliga frågorna i det här perspektivet.

Men jag har en fråga som handlar om det som vi nyss diskuterade, nämligen problemet med den stora användningen av antibiotika i europeisk djurhållning.

Det finns i förslaget till forskningsprogram ett huvudområde som heter *Friskare växter och djur*. Lyfts frågan om antibiotikaanvändning under den rubriken? Kan forskning om minskad antibiotikaanvändning tas upp under den rubriken?

Anf. 110 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Jag känner inte till den detaljen. Här behandlas hållbar produktion, och i sådan produktion torde det här ingå. Men det finns inte utpekade på det sättet. Jag kan inte det.

Anf. 111 JOHAN HULTBERG (M):

Då är mitt medskick till ministern att säkerställa att det är möjligt att få forskningsmedel för till exempel program som syftar till att minska

antibiotikaanvändning och skapa ett bättre djurskydd utan en överdriven läkemedelsanvändning, om det faller in under den rubriken.

2015/16:26
12 februari

Anf. 112 ORDFÖRANDEN:

Jag ser att landsbygdsministern nickar.

Med detta finner jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vill landsbygdsministern göra någon kommentar kring de övriga frågorna på dagordningen under punkt 9?

Anf. 113 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Nej.

Anf. 114 ORDFÖRANDEN:

Har vi några frågor om detta? Jag finner att så inte är fallet.

Då tackar vi så mycket för samrådet och önskar lycka till på mötet och en trevlig helg.

Nämnden har redan klarat av övriga dagordningspunkter, så jag får önska er också trevlig helg.

Innehållsförteckning

§ 1 Information om informationssäkerhet	1
§ 2 Allmänna frågor	2
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 2 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	2
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 4 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	2
Anf. 5 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 6 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	2
Anf. 7 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 8 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	2
Anf. 9 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 10 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	2
Anf. 11 DÉsirÉE PETHRUS (KD)	3
Anf. 12 JENS HOLM (V)	3
Anf. 13 ESKIL ERLANDSSON (C).....	4
Anf. 14 KARIN ENSTRÖM (M).....	4
Anf. 15 TINA ACKETOFT (L)	4
Anf. 16 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	5
Anf. 17 Statssekreterare HANS DAHLGREN	5
Anf. 18 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 19 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	6
Anf. 20 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 21 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	6
Anf. 22 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 23 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	7
Anf. 24 PAVEL GAMOV (SD)	7
Anf. 25 ORDFÖRANDEN	7
Anf. 26 JENS HOLM (V)	7
Anf. 27 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	8
Anf. 28 ORDFÖRANDEN	8
Anf. 29 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	8
Anf. 30 ORDFÖRANDEN	8
§ 3 Utrikes frågor	9
Anf. 31 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 32 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	9
Anf. 33 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 34 DÉsirÉE PETHRUS (KD)	9
Anf. 35 JULIA KRONLID (SD).....	10
Anf. 36 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	10
Anf. 37 JULIA KRONLID (SD).....	10
Anf. 38 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	11
Anf. 39 ORDFÖRANDEN	11
Anf. 40 DÉsirÉE PETHRUS (KD)	11
Anf. 41 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	11
Anf. 42 DÉsirÉE PETHRUS (KD)	11
Anf. 43 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	11
Anf. 44 ORDFÖRANDEN	12

Anf. 45	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	12
Anf. 46	KARIN ENSTRÖM (M).....	12
Anf. 47	JULIA KRONLID (SD).....	12
Anf. 48	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	13
Anf. 49	ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 50	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	13
Anf. 51	TINA ACKETOFT (L)	15
Anf. 52	JENS HOLM (V)	15
Anf. 53	KARIN ENSTRÖM (M).....	15
Anf. 54	PYRY NIEMI (S).....	16
Anf. 55	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	16
Anf. 56	JULIA KRONLID (SD)	17
Anf. 57	ORDFÖRANDEN.....	17
Anf. 58	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	17
Anf. 59	ORDFÖRANDEN.....	18
Anf. 60	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	18
Anf. 61	JENS HOLM (V)	18
Anf. 62	JOHAN HULTBERG (M)	19
Anf. 63	JULIA KRONLID (SD)	19
Anf. 64	ORDFÖRANDEN.....	19
Anf. 65	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	19
Anf. 66	ORDFÖRANDEN.....	19
Anf. 67	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	19
Anf. 68	ORDFÖRANDEN.....	20
Anf. 69	ESKIL ERLANDSSON (C).....	20
Anf. 70	JENS HOLM (V)	21
Anf. 71	JULIA KRONLID (SD)	21
Anf. 72	KARIN ENSTRÖM (M).....	21
Anf. 73	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	21
Anf. 74	ORDFÖRANDEN.....	22
Anf. 75	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	22
Anf. 76	ORDFÖRANDEN.....	22
§ 4	Jordbruk och fiske.....	23
Anf. 77	ORDFÖRANDEN.....	23
Anf. 78	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	23
Anf. 79	ORDFÖRANDEN.....	23
Anf. 80	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	23
Anf. 81	PAVEL GAMOV (SD)	23
Anf. 82	JESPER SKALBERG KARLSSON (M)	24
Anf. 83	JENS HOLM (V)	24
Anf. 84	LARS-AXEL NORDELL (KD).....	25
Anf. 85	ORDFÖRANDEN.....	25
Anf. 86	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	25
Anf. 87	ORDFÖRANDEN.....	25
Anf. 88	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	25
Anf. 89	PAVEL GAMOV (SD)	26
Anf. 90	JOHAN HULTBERG (M)	26
Anf. 91	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	26
Anf. 92	ORDFÖRANDEN.....	27

Anf. 93	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	27
Anf. 94	PAVEL GAMOV (SD).....	27
Anf. 95	JESPER SKALBERG KARLSSON (M).....	28
Anf. 96	JENS HOLM (V)	28
Anf. 97	ESKIL ERLANDSSON (C).....	28
Anf. 98	ORDFÖRANDEN	28
Anf. 99	LARS-AXEL NORDELL (KD)	29
Anf. 100	PAVEL GAMOV (SD).....	29
Anf. 101	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	29
Anf. 102	Ämnesrådet LENA ODLAND	30
Anf. 103	ORDFÖRANDEN	30
Anf. 104	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	30
Anf. 105	ORDFÖRANDEN	31
Anf. 106	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	31
Anf. 107	ORDFÖRANDEN	31
Anf. 108	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	31
Anf. 109	JOHAN HULTBERG (M)	32
Anf. 110	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	32
Anf. 111	JOHAN HULTBERG (M)	32
Anf. 112	ORDFÖRANDEN	32
Anf. 113	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	32
Anf. 114	ORDFÖRANDEN	33